

دوهفته‌نامه جامعه و فرهنگ قزاقستان
شماره (98) نیمه دوم آذر ماه 1402
رایزنی فرهنگی سفارت جمهوری اسلامی ایران در
آستانه قزاقستان

مدیر مسئول: علی‌اکبر طالبی‌متین رایزن فرهنگی

آدرس: آستانه تقاطع مایلین-ژومابایف، کوچه اوبتوغان 16

<http://nursultan.icro.ir/>

<https://www.facebook.com/iranculturecity>

https://www.instagram.com/iran_culture_astana/

https://www.youtube.com/channel/UC4tt5AM_3ljUnBDFur4ew/featured

فهرست مطالب

صفحه

عناوین

اخبار اجتماعی، علمی، فرهنگی، هنری و دینی

- 3..... ایجاد دانشگاه ملی ورزش در پایتخت قزاقستان
- 4..... افزایش تامین مالی برنامه بولاشاق
- 5..... فیزیکدان نظری قزاق در فهرست برترین دانشمندان جهان
- 6..... معرفی ظرفیت گردشگری قزاقستان در سئول
- 7..... تشکیل سیزدهمین نشست پلتفرم گفت و گوهای قزاقستان و اتحادیه اروپا در آستانه
- 8..... دیدار و گفت و گوی رایزن فرهنگی با رئیس دانشکده اقتصاد و گردشگری دانشگاه ملی اوراسیا
- 10..... اجرای قزاقستانی ها در کنسرت یونسکو به مناسبت سی امین سالگرد ترکسوی
- 11..... برگزاری نمایشگاه "رمز فرهنگی تمدن استپی قزاقستان" در گیمه فرانسه
- 12..... تاسیس انجمن قزاق ها در اندونزی
- 13..... انتشار نخستین فرهنگ لغت انگلیسی به قزاقی توسط آکسفورد
- 14..... برگزاری مراسم شب یلدا با حضور روسای 4 دانشکده دانشگاه ملی اوراسیا در رایزنی فرهنگی

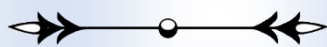
اخبار دینی و مذهبی

- 17..... دیدار مفتی اعظم قزاقستان با مفتی روسیه
- 18..... شرکت مفتی اعظم قزاقستان در مجمع بین المللی مسلمانان

گزارشات تحلیلی

- 19..... وضعیت دینداری در میان نوجوانان و جوانان قزاقستانی

اخبار اجتماعی، علمی، فرهنگی، هنری و دینی

ایجاد دانشگاه ملی ورزش در پایتخت قزاقستان

ارمک مرژیکپایف، وزیر گردشگری و ورزش قزاقستان از ساخت دانشگاه ملی ورزش در سال 2025 خبر داد.

وی گفت: راه‌اندازی این دانشگاه به روند مستمر آموزش پرسنل از مرحله ورزش مقدماتی تا ورزش نخبگانی کمک می‌کند. وزیر گردشگری و ورزش افزود در مجموع طی دو سال 113 مرکز ورزشی جدید در سراسر جمهوری قزاقستان ساخته خواهد شد و 26 مرکز موجود با استفاده از مکانیسم مشارکت عمومی و خصوصی بازسازی خواهند شد.

ایشان یادآور شد که با بررسی زیرساخت‌های ورزشی کشور مشخص شد امکانات موجود در هر منطقه مطابق با الزامات استاندارد جهانی نیست.

بنابراین، در نتیجه کار انجام شده، فهرستی از مناطقی که نیاز مبرم به زیرساخت‌های ورزشی دارند، به ویژه سکونتگاه‌های روستایی، مشخص خواهد شد. مرژیکپایف گفت که از سال آینده برنامه ریزی شده است که پروژه "100 مرکز پیش ساخته مدولار ورزشی کم هزینه" راه‌اندازی شود.

وی همچنین اذعان نمود که امروز ساخت یک ورزشگاه که در طراز انجام تمرینات بین‌المللی باشد در منطقه آلماتی در حال تکمیل است. این امر به 2300 ورزشکار کمک می‌کند تا همزمان در 23 رشته ورزشی شرکت کنند. این مرکز در ایام سال فعال خواهد بود و به تیم‌های ملی و منطقه‌ای اجازه می‌دهد تا پیش از انجام مسابقات مهم در اردوهای ورزشی خود را به طور کامل آماده کنند.

تاریخ: 22 آذر 1402

https://baigenews.kz/natsionalnyy-sportivnyy-universitet-poyavitsya-v-astane_165867

افزایش تامین مالی برنامه بولاشاق

طی سالهای گذشته، وزارت علوم و آموزش عالی قزاقستان برای آموزش قزاقستانی‌ها تحت برنامه بولاشاق بیش از 97.4 میلیارد تنگه هزینه کرده است. این اطلاعات از صورت‌های مالی شرکت سهامی مربوط به برنامه بولاشاق برای سالهای 2017 تا 2022 بدست آمده است.

در بیش از سه دهه، 15 هزار نفر در برنامه بولاشاق آموزش دیده‌اند که از این تعداد، 12.4 هزار نفر آموزش خود را به پایان رسانده‌اند.

حداکثر مبلغ برای این دوره را می‌توان برای سال گذشته با 23 میلیارد تنگه برآورد نمود. در مقایسه با سال 2021، بودجه این برنامه حدود 50 درصد افزایش یافته است. این نشریه می‌نویسد، در سال‌های گذشته، روند تخصیص بودجه برای تحصیل دانش‌آموزان قزاقستانی در خارج از کشور در محدوده 14 تا 16 میلیارد تنگه بوده است.

در طول سال‌های اجرای برنامه، حدود 400 نفر به دلایل مختلف از بورسیه محروم شده بودند.

تاریخ: 21 آذر 1402

https://baigenews.kz/finansirovanie-programmy-bolashak-uvelichilos-pochti-v-dva-raza-za-god_165698

فیزیکدان قزاق در فهرست برترین دانشمندان جهان

راتبای میرزاکولوف، استاد حوزه اخترفیزیک برای دومین بار در جمع برترین دانشمندان جهان قرار گرفت.

گفتنی است راتبای میرزاکولوف، نویسنده بیش از 400 مقاله علمی است که بیش از 300 مقاله وی در مجلات خارجی منتشر شده و مورد استقبال بسیاری از دانشمندان جهان قرار گرفته است. این فیزیکدان نظری قزاق در رتبه بندی دانشگاه استنفورد حضور دارد.

لازم به ذکر است که این رتبه بندی دستاوردهای 100000 نفر از بهترین دانشمندان جهان را ارائه می دهد که در 22 حوزه علمی و 174 زیر شاخه تقسیم شده است.

برای دومین بار متوالی، یک استاد ENU در رتبه‌بندی پراستنادترین دانشمندان سال و مهم ترین دانشمندان جهان در طول دوران حرفه‌ای خود قرار گرفت.

این دانشمند خاطرنشان کرد: اهمیت این دستاورد برای من در این واقعیت است که علم ما توسط جامعه جهانی به رسمیت شناخته شده است. خوشحالم که می بینم دانشگاه و کشور ما به چنین سطحی رسیده است. می توانم اذعان نمایم که چنین نتیجه ای با کار و تلاش به دست می آید.

تاریخ: 21 آذر 1402

https://baigenews.kz/kazahstanskiy-fizik-teoretik-voshyol-v-spisok-luchshih-uchenyh-mira_165691

معرفی ظرفیت گردشگری قزاقستان در سئول

به گزارش BAQ.KZ، پتانسیل گردشگری قزاقستان در نمایشگاه جاده ای "Visit Aktobe 2023" در پایتخت کره جنوبی برگزار شد.

به گزارش وزارت امور خارجه قزاقستان، نمایشگاه جاده توسط شهرداری منطقه آکتوبه و با حمایت سفارت قزاقستان در کره جنوبی برگزار شد. در این رویداد تورگردانان برجسته، خطوط هوایی، کارشناسان حوزه گردشگری و همچنین نمایندگان رسانه های دو کشور حضور داشتند.

در چارچوب این رویداد، میهمانان با مقاصد گردشگری منطقه آکتوبه آشنا شدند و همچنین آثار برتر طراحان، صنعتگران و جواهرسازان آکتوبه به نمایش درآمد. غرفه هایی نیز با شیرینی ها و غذاهای سنتی قزاقستان توجه میهمانان را به خود جلب کرد.

نورگلی آریستانوف سفیر قزاقستان که در افتتاحیه این رویداد حضور داشت، در خصوص نرخ رشد مثبت گردشگران کره جنوبی و همچنین تلاش برای افزایش تعداد پروازها و افتتاح مسیرهای هوایی جدید بین دو کشور صحبت کرد.

در پایان این مراسم، شین چونگ موک، رئیس نمایشگاه جهانی گردشگری کره (KOTFA)، خاطرنشان کرد که علاقه به قزاقستان در کره جنوبی در حال افزایش است. وی ابراز امیدواری کرد که با تورگردانان قزاقستان همکاری بیشتری صورت گیرد.

تشکیل سیزدهمین نشست پلتفرم گفت و گوهای قزاقستان و اتحادیه اروپا در آستانه

سیزدهمین نشست پلتفرم گفتگوهای "قزاقستان و اتحادیه اروپا" به ریاست علیخان اسماعیلوف نخست وزیر جمهوری قزاقستان در آستانه برگزار شد.

در این نشست مسائل مربوط به بهبود نظام مالیاتی و گمرکی جمهوری قزاقستان، توسعه صنعت داروسازی، اکتشافات زمین شناسی و صنعت کشاورزی، صدور مجوز، وام دهی و حمایت از بازرگانی، کاهش بار در حین عملیات صادرات و واردات و همچنین مواردی دیگر نیز مطرح شد.

نخست وزیر قزاقستان در سخنرانی خود خاطرنشان کرد که امروز اتحادیه اروپا بزرگترین شریک تجاری و سرمایه گذاری قزاقستان است. حجم کل سرمایه‌گذاری‌های کشورهای اروپایی از 175 میلیارد دلار فراتر رفته است، به‌ویژه در طی 6 ماه، کشورهای اتحادیه اروپا 5.2 میلیارد دلار در اقتصاد قزاقستان سرمایه‌گذاری کرده‌اند.

وی افزود: امروز بیش از 3 هزار شرکت اروپایی با موفقیت در بخش‌های مختلف اقتصاد جمهوری قزاقستان از جمله بزرگترین شرکت‌های فراملیتی نظیر شل، انی، ایر لیکوئید، آلتوم و کلاس فعالیت می‌کنند. به گفته وی، روند گسترش حضور شرکت‌های اروپایی در قزاقستان تایید مستقیم بر جذابیت سرمایه‌گذاری فزاینده این جمهوری است و ایجاد شرایط مساعد برای کسب و کار و بهبود فضای سرمایه‌گذاری در اولویت‌های دولت است.

وی همچنین گفت: ما در تلاش هستیم تا مساعدترین شرایط را برای افزایش سرمایه‌گذاری‌های با کیفیت و بلندمدت ایجاد کنیم. برای دستیابی به این هدف، چارچوب نظارتی و ابزارهای حمایت از سرمایه‌گذاری به طور مداوم مطابق با بهترین استانداردهای بین‌المللی در حال بهبود است."

اسماعیلوف یادآور شد که قزاقستان با در نظر گرفتن استانداردهای ESG، مفهوم سیاست سرمایه‌گذاری را تا سال 2026 پذیرفته است و برای ارائه پروژه‌ها با زیرساخت‌های با کیفیت، یک برنامه زیرساخت ملی تا سال

دوهفته‌نامه فرهنگ، جامعه، هنر، دین و مردم قزاقستان شماره (98) نیمه دوم آذر ماه 1402

2029 در حال تدوین دارد. ایشان یادآور شد به عنوان بخشی از قانون مالیاتی جدید، یک مدل مدیریت خدمات معرفی خواهد شد.

علیخان اسمای洛夫 گفت: "برای سهولت سرمایه‌گذاران در دریافت خدمات دولتی و پشتیبانی با کیفیت بالا برای پروژه‌ها، پلتفرم ملی سرمایه‌گذاری دیجیتال در حال توسعه است."

به گفته وی، به طور کلی، دولت جمهوری قزاقستان به سیاست دولتی ثابت با هدف ایجاد فضای سرمایه‌گذاری مطلوب ادامه خواهد داد.

تاریخ: 23 آذر 1402

<https://turanpress.kz/ekonomika/10408-v-astane-sostojalos-13-e-zasedanie-dialogovoi-platfomy-kazahstan-evrosoyuz.html>

دیدار و گفت و گوی رایزن فرهنگی با رئیس دانشکده اقتصاد و گردشگری دانشگاه ملی اوراسیا

علی اکبر طالبی متین رایزن فرهنگی جمهوری اسلامی ایران در جمهوری قزاقستان به اتفاق حجت شیرازی نماینده اداره کل همکاریهای علمی و دانشگاهی با آیدا ژاگیپارآوا رئیس دانشکده اقتصاد و گردشگری دانشگاه ملی

اوراسیا دیدار و درباره راه های توسعه و گسترش همکاری های علمی و دانشگاهی در حوزه اقتصاد و گردشگری و توریسم تبادل نظر کرد.

علی اکبر طالبی متین در این ملاقات با تبریک انتصاب آیدا ژاگیپارآوا به عنوان رئیس جدید دانشکده اقتصاد و گردشگری دانشگاه ملی اوراسیا، بر روند رو به توسعه و گسترش همکاری های دو کشور در عرصه های مختلف تاکید نمود و به اقدامات مهم صورت گرفته پس از سفر رئیس جمهور قزاقستان به جمهوری اسلامی ایران در سال گذشته و انعقاد بیش از 7 تفاهم نامه مهم بین دو کشور، از جمله راه اندازی رژیم بدون ویزا و روادید، حمایت ایران از کلان پروژه قزاقستانی «آرشیو 2025» و نیز سایر اقدامات انجام شده در بخشهای مختلف علمی و فرهنگی فی مابین مطالبی را عنوان نمود.

رایزن فرهنگی ایران در ادامه به ظرفیت های دو کشور در حوزه فرهنگ و گردشگری برای تعمیق روابط و افزایش شناخت و آگاهی دو ملت از یکدیگر اشاره نمود و برنامه هایی نظیر برگزاری وبینارهای علمی و پژوهشی با حضور متخصصان اقتصادی و گردشگری دو کشور یک بار در ماه، معرفی جذابیتها و امکانات گردشگری و توریستی ایران برای دانشجویان این دانشکده طی برنامه های مختلف با حضور سفیر و رایزن فرهنگی ایران را پیشنهاد نمود. وی در پایان سخنان خود با اشاره به همکاری های فعال این رایزنی با سایر دانشکده های دانشگاه اوراسیا، اقتصاد و توریسم را به عنوان مهم ترین زمینه های روابط ایران و قزاقستان نامید و از رئیس دانشکده اقتصاد و گردشگری همراه با مسئولین گروه های اقتصاد و توریسم دعوت به عمل آورد برای بررسی و عملیاتی نمودن زمینه ها و محورهای همکاری و تعمیق آن در نشست بعدی در رایزنی فرهنگی حضور داشته باشند.

آیدا ژاگیپارآوا نیز در معرفی دانشکده اقتصاد و گردشگری دانشگاه ملی اوراسیا گفت که این دانشکده دارای 6 گروه از جمله گروه اقتصاد و گروه گردشگری و توریسم است که می توانند با رایزنی فرهنگی ایران مناسبات پرثمر داشته باشند. به گفته وی در این دانشکده بیش از 2000 دانشجو در سه مقطع تحصیل می کنند. وی همچنین از رایزن فرهنگی بابت راه اندازی مرکز مطالعات اقتصادی و توریسم ابوریحان بیرونی در چارچوب همکاریها در گروه اقتصاد و گردشگری در سال گذشته قدردانی نموده و ابراز امیدواری نمود که پس از این ملاقات برای فعال سازی این مرکز گام های جدی تری برداشته شود. رئیس دانشکده اقتصاد و گردشگری درباره همکاری های این دانشکده با دانشگاه های معتبر دانشگاه های خارجی سخن گفت و آمادگی خود برای هر گونه همکاری با دانشگاه های جمهوری اسلام ایران را اعلام نمود.

در پایان ملاقات، هیات ایرانی از مرکز مطالعات اقتصادی و گردشگری ایران و قزاقستان به نام ابوریحان بیرونی بازدید نمودند و رایزن فرهنگی برای اساتید و دانشجویان حضور در این مرکز آرزوی سلامتی و موفقیت نمود.

گفتنی است در این دیدار مقرر شد جلسه بعدی در محل رایزنی فرهنگی و با حضور رئیس دانشکده و مدیران آن پیرامون آسیب شناسی روابط در حوزه گردشگری و توریسم با حضور رییس دانشکده اقتصاد و گردشگری و مسئولین گروه های اقتصاد، گردشگری و توریسم، محورها و زمینه های همکاری بیشتر دو طرف، مورد بررسی و تبادل نظر قرار گیرد.

تاریخ: 27 آذر 1402

اجرای قزاقستانی‌ها در کنسرت یونسکو به مناسبت سی امین سالگرد ترکسوی

به مناسبت سی امین سالگرد تاسیس سازمان بین المللی فرهنگ ترک (TURKSOY) مقر یونسکو در پاریس میزبان کنسرت گالا "ما با هم هستیم" بود. هیئت های دائمی یونسکو آذربایجان، قزاقستان، قرقیزستان، ترکیه ترکمنستان و ازبکستان در سازماندهی این رویداد همکاری کردند.

سلطانرایف دبیرکل TURKSOY در سخنرانی خود به شرکت کنندگان خاطر نشان کرد که این سازمان به مدت سه دهه به طور مداوم ماموریت خود را برای "پل معنوی" بین مردمانی با ریشه های مشترک و زبان ها و فرهنگ های نزدیک انجام می دهد.

آنتونی اوهمنگ-بوامه، دستیار مدیر کل یونسکو نیز به نوبه خود، از برگزارکنندگان برای ابتکار عمل برگزاری این رویداد زیبا تشکر و بر نقش ترکیه در ترویج سهم قابل توجه مردم ترک زبان در فرهنگ و پیشرفت بشریت تاکید کرد.

در این برنامه آهنگ ها و حرکات نمایشی فولکلور از جمله "کارا ژورگا" و همچنین قطعاتی از آهنگسازان برجسته قوم ترک از جمله "Balbyrauyn" از Kurmangazy Sagyrbayuly و "Bulbul" از لطیف حمیدی پخش شد.

هنرمندان و گروه های قزاقستانی کمک بسیار خوبی به تلاش های مشترک کردند، از جمله زرینا آلتینبایوا، تکنواز تئاتر دولتی اپرا و باله، فولکلور و گروه قوم نگاری "سازگن سازی" و گروه "قازینا". آنها به همراه نوازندگانی از هفت کشور، شبی شگفت انگیز از هنر و دوستی را به تماشاگران و هموطنانشان که در شهر نور زندگی می کنند، هدیه کردند و در پایان مورد تشویق پرشور حضار قرار گرفتند.

28 آذر 1402

<https://en.inform.kz/news/kazakhstan-performs-at-unesco-headquarters-to-celebrate-30th-anniversary-of-turksoy-584006/>

برگزاری نمایشگاه "رمز فرهنگی تمدن استپی قزاقستان" در گیمه فرانسه

نمایشگاهی از میراث تاریخی قزاقستان به زودی در موزه هنرهای شرقی گیمه برگزار می‌شود. آیدا بالایوا، وزیر فرهنگ و اطلاعات قزاقستان پس از سفر به فرانسه در این باره صحبت کرد.

آیدا بالایوا در مورد دیدار اخیر روسای جمهور قزاقستان قاسم ژومارت توکایف و امانوئل مکران خاطر نشان کرد: روابط قزاقستان و فرانسه انگیزه جدیدی برای توسعه یافته است.

به گفته وی، در جریان سفر رئیس جمهور فرانسه به آستانه، توافق اولیه برای برپایی نمایشگاه میراث تاریخی قزاقستان در موزه هنرهای شرقی گیمه صورت گرفت. رئیس موزه گیمه، یانیک لینتز و آیدا بالایوا درباره جزئیات این رویداد بزرگ صحبت کردند.

موزه مشهور جهانی گیمه دارای جامع ترین و بزرگترین مجموعه هنر آسیایی در جهان است. رئیس این موزه گفت: در آرشیو این موزه آثار متعددی از قزاقستان در آن وجود دارد.

به گفته وی، در حال حاضر در اروپا و به ویژه فرانسه، بسیاری اهمیت منطقه ای از جهان را که بخشی از جاده بزرگ ابریشم بوده است، درک می‌کنند.

ما همچنین می‌دانیم که چگونه فرهنگ‌ها در آنجا بین شرق و غرب، بین شمال و جنوب عبور کرده‌اند. لینتز گفت: در دنیای امروز بسیار مهم است که بتوانیم منطقه ای را نشان دهیم که نمادی از دیدار فرهنگ‌ها است.

وزیر فرهنگ نیز به نوبه خود خاطر نشان کرد که نمایشگاه ملی "رمز فرهنگی تمدن استپی قزاقستان" شامل نمایشگاه‌هایی خواهد بود که برای تاریخ و فرهنگ مهم هستند و پیشتر به مخاطبان خارجی ارائه نشده‌اند.

25 آذر 1402

<https://turanpress.kz/kultura-i-sport/10435-vystavka-kulturnyi-kod-kazahskoi-stepnoi-civilizacii-proidet-vo-francuzskoi-gi.html>

تاسیس انجمن قزاقها در اندونزی

به گزارش BAQ.KZ به نقل از سرویس مطبوعاتی وزارت امور خارجه، در بخشی از سی امین سالگرد روابط دیپلماتیک بین قزاقستان و اندونزی، انجمن قزاقها در اندونزی تأسیس شد.

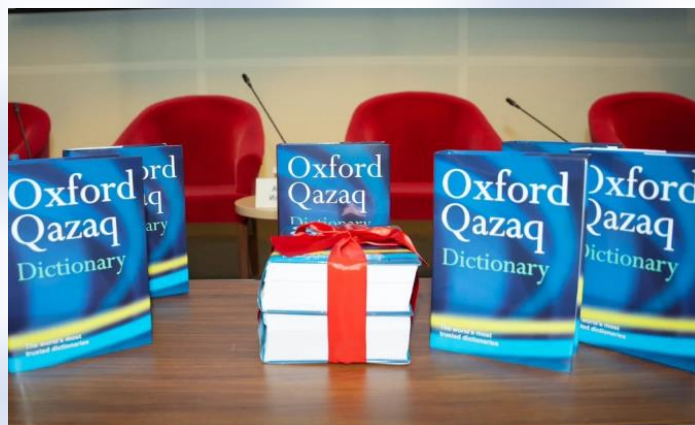
در این دیدار که در دنپاسار (جزیره بالی) برگزار شد، سرژان عبدیکریموف سفیر قزاقستان در اندونزی این رویداد مهم را به مردم قزاق تبریک گفت و از وضعیت فعلی و چشم انداز همکاری قزاقستان و اندونزی خبر داد. اعضای جامعه در مورد شرایط زندگی و کسب و کار در اندونزی سخن گفتند و در خصوص مسائل کنسولی و حقوقی مورد علاقه فی مابین مشورت نمودند. شرکت کنندگان در این رویداد به اتفاق آرا از ابتکار سفارت برای ایجاد انجمن حمایت کردند، رئیس آن را انتخاب کردند و برنامه های آتی را تعریف کردند. گفتنی است انجمن قزاق ها در اندونزی یک سازمان عمومی داوطلبانه از شهروندان جمهوری قزاقستان است که برای حمایت از زبان، فرهنگ، سنت ها، آداب و رسوم قزاقستانی، ارائه کمک متقابل و حفظ اصالت آنها ایجاد شده است.

27 آذر 1402

[/https://baq.kz/indoneziyada-qazaqstandyqtar-qauymdastygy-quryldy-319668](https://baq.kz/indoneziyada-qazaqstandyqtar-qauymdastygy-quryldy-319668)

انتشار نخستین فرهنگ لغت انگلیسی به قزاقی توسط آکسفورد

نخستین فرهنگ لغت قزاقی به انگلیسی توسط انتشارات آکسفورد منتشر شد.

به گزارش سرویس مطبوعاتی دانشگاه نظربایف، این فرهنگ لغت توسط جامعه بین‌المللی "زبان قزاقی" به نمایندگی از رئیس‌جمهور قزاقستان قاسم ژومارت توکایف تهیه شده است.

با انتشار فرهنگ لغت قزاقی آکسفورد، زبان قزاقی به جامعه زبان‌شناسی جهانی - پلتفرم جهانی زبان‌های آکسفورد، گسترده‌ترین و معتبرترین شبکه فرهنگ لغت در جهان می‌پیوندد.

این فرهنگ لغت ویژگی‌های واژگان مدرن زبان‌های قزاقستانی و انگلیسی، از جمله اخبار حوزه فرهنگ مدرن، فناوری اطلاعات، پزشکی، اقتصاد، امور مالی و تجارت را در نظر می‌گیرد. این فرهنگ لغت همچنین حاوی دستورالعمل‌های مختصری در مورد قواعد دستور زبان انگلیسی و قزاقی، تلفظ و املا و همچنین نمونه‌هایی از مکاتبات تجاری و الکترونیکی به زبان قزاقی است.

بیش از 50 زبان‌شناس با تجربه به مدت چهار سال بر روی انتشار فرهنگ لغت فعالیت نمودند که مجوز رسمی از انتشارات معروف دانشگاه آکسفورد دریافت کرد و مطابق با روش و فناوری فرهنگ لغت انگلیسی آکسفورد توسعه یافت. اولین ویرایش فرهنگ لغت قزاق آکسفورد شامل بیش از 60 هزار کلمه و 1300 صفحه است. تیراژ فرهنگ لغت 10000 نسخه است.

50 نسخه از فرهنگ لغت به صندوق کتابخانه دانشگاه نظربایف اهداء شد.

برگزاری مراسم شب یلدا در محل رایزنی فرهنگی جمهوری اسلامی ایران در قزاقستان

خلاصه

در شب یلدا، جشن باشکوهی در رایزنی فرهنگی ایران در آستانه قزاقستان برگزار شد. در این جشن به دعوت رایزن فرهنگی ایران، روسای چهار دانشکده علوم اجتماعی، روابط بین‌الملل، زبان‌ها و اقتصاد و گردشگری دانشگاه ملی اوراسیا به همراه چند تن از اساتید و دانشجویانشان به این جشن دعوت شده و در آن حضور یافتند. علاوه بر آن دانشجویان زبان فارسی و ایران‌شناسی دانشگاه ملی اوراسیا، دانشگاه نظربایف و رایزنی فرهنگی ایران نیز حضور گسترده داشته و در اجرای برنامه‌ها فعالانه مشارکت نمودند. از جمله برنامه‌های تدارک‌یافته در این شب، سخنرانی‌ها، شعرخوانی، تفال به حافظ، مسابقه، اجرای موسیقی، نواختن ساز و سرگرمی‌های متعدد دیگر بود.

مقدمه

جشن شب چله/یلدا با وجود آنکه یک جشن باستانی مشترک میان چندین ملیت مختلف است، اما تنها در کشور ایران این جشن به خوبی حفظ شده و ایرانیان هر ساله در هر جای دنیا که باشند این شب را هر چه باشکوه‌تر برگزار می‌کنند. معرفی این جشن و آیین مربوط به آن به مردم کشورهای مختلف اغلب توسط رایزنی‌های فرهنگی در هر کشور صورت می‌گیرد. در کشور قزاقستان نیز هر ساله در این شب مراسمی در محل رایزنی فرهنگی ایران و یا در اتاق‌های ایران در دانشگاه‌ها و در جمع دانشجویان و دانشگاهیان برگزار می‌شود. از اهداف مهم آن نیز مخاطب قرار دادن قشر جوان و دانشگاهی این کشور است تا آنان که با اینگونه مراسم به ویژه مراسمی که زمانی مشترک میان دو کشور بوده و یا هست آشنایی ندارند، را آگاه نموده و موجب اتحاد و همبستگی بیشتر میان مردم دو کشور شود.

گزارش

مراسم شب چله در جمع دوستداران و علاقمندان به ایران و فرهنگ ایرانی و مشارکت گسترده دانشجویان زبان فارسی و ایران‌شناسی در محل رایزنی فرهنگی ایران در آستانه پایتخت قزاقستان برگزار گردید. در این جشن روسای دانشکده‌های روابط بین‌الملل، علوم اجتماعی، زبان‌ها و اقتصاد و گردشگری دانشگاه ملی اوراسیا به همراه چند تن از اساتید این دانشکده‌ها حضور یافتند. حضور پرتعداد و پرشور دانشجویان زبان فارسی و ایران‌شناسی دانشگاه‌های ملی اوراسیا، نظربایف و رایزنی فرهنگی در این مراسم و مشارکت خوب آنها در اجرای برنامه‌ها شبی

خاطره‌انگیز را برای مهمانان رقم زد. در آغاز این مراسم طالبی‌متین رایزن فرهنگی ایران سخنانی را درباره شب چله این جشن باستانی ایران‌زمین بیان نمود و در خصوص اهمیت این شب و آیین‌های آن از جمله، شب‌نشینی در جمع خانواده، تفال زدن به حافظ و خواندن اشعار فردوسی و خوراکی‌هایی که ایرانیان در این شب تناول می‌کنند، مطالب شنیدنی را برای حضار بیان کرد و این شب بزرگ را گرمی داشت. او همچنین ضمن قدردانی از حضور روسا و اساتید دانشگاه ملی اوراسیا در این مراسم، به روابط خوب و دوستانه رایزنی فرهنگی ایران با بخش‌های مختلف دانشگاه ملی اوراسیا اشاره نمود و اشتراکات و صمیمیت میان دو کشور را بهانه‌ای برای همکاری‌های علمی، فرهنگی و دانشگاهی بیشتر خواند. پس از ایشان هر یک از روسای دانشکده‌ها طی سخنرانی کوتاهی، ضمن قدردانی از دعوت به این جشن، از برگزاری چنین مراسم باشکوهی اظهار خرسندی نموده و آن را قدم دیگری در افزایش مهر و دوستی در وهله اول میان رایزنی فرهنگی ایران و جامعه دانشگاهی و سپس میان دو ملت دانستند و از این که ایران با برگزاری چنین مراسمی در قزاقستان نه تنها آیین کهن ایرانیان را به مردم قزاقستان معرفی می‌کند بلکه چنین آیین مشترکی را که به خصوص میان نسل جوان به فراموشی سپرده شده است به آنها یادآور می‌شود. رئیس دانشکده علوم اجتماعی با بیان این که آنها نیز چنین مراسمی دارند، یادآور شد که این شب در قزاقستان نارتوغان نامیده می‌شود. پس از سخنرانی‌ها، این جشن با برنامه‌های متنوعی با مشارکت فعالانه دانشجویان از جمله تکبیت‌خوانی، مشاعره، اجرای موسیقی، نواختن ساز، مسابقه، تفال به حافظ، شاهنامه‌خوانی و سرگرمی‌های متنوع دیگر ادامه یافت.

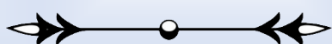

ملاحظه

- برگزاری جشن باستانی یلدا/چله دستاوردهای متعددی به همراه داشته است از جمله:
- تقویت و تداوم صمیمیت و دوستی میان مقامات ارشد دانشگاهی و دانشجویان با رایزنی فرهنگی ایران
  - زمینه‌سازی برای همکاری‌های علمی، فرهنگی و دانشگاهی میان رایزنی فرهنگی ایران و دانشگاه‌ها و مراکز علمی و فرهنگی قزاقستان
  - فراهم نمودن فضایی شاد و دوستانه میان مقامات و دانشجویان به دور از مناسبات کاری و رسمی
  - آشنا نمودن مردم قزاق با رسم‌ها و آیین‌های سنتی ایرانی و آگاه نمودن آنها از اشتراکات کهن دو کشور و ایجاد نزدیکی بیشتر میان دو ملت، فرصتی که شاید به ندرت در مکان یا زمان دیگری به دست آید.
  - ایجاد علاقه و انگیزه مضاعف میان فارسی‌آموزان جهت تداوم یادگیری زبان فارسی و فرهنگ ایرانی

اخبار دینی و مذهبی

دیدار مفتی اعظم قزاقستان با مفتی روسیه در مسکو

نوروزبای حاجی تاغان اولی رئیس اداره دینی مسلمانان قزاقستان در مسجد مرکزی مسکو با راویل گین الدین رئیس اداره دینی مسلمانان روسیه دیدار کرد. در این نشست، طرفین درباره موضوعات مهمی که در مجمع بین‌المللی مسلمانان که قرار است در مسکو برگزار شود، به‌ویژه نقش رهبران دینی در تضمین صلح جهانی و ثبات دینی بحث و تبادل نظر کردند. مفتی نوروزبای حاجی تاغان اولی بر جایگاه و نقش کنگره بزرگان ادیان جهانی و سنتی که هر سه سال یکبار در حوزه تبادلات دینی برگزار می‌شود، تاکید کرد. راویل گین الدین از نوروزبای حاجی تاغان اولی که تمایل خود را برای شرکت در این رویداد بین‌المللی ابراز کرد، تشکر کرد. وی در عین حال اظهار خرسندی خود را در خصوص برگزاری نخستین دوره مسابقات بین‌المللی قرآن کریم آستانه اعلام نمود. در این دیدار روسای ادارات دینی دو کشور بر افزایش همکاری‌های متقابل توافق کردند.

تاریخ: 20 آذر 1402

<https://www.muftyat.kz/kk/news/qmdb/2023-12-11/43488-nauryzbai-kazhy-taganuly-mskeude-resei-muftiimen-kezdesti-foto>

حضور مفتی اعظم قزاقستان در نوزدهمین مجمع بین‌المللی مسلمانان در مسکو

نوروزبای حاجی تاغان اولی، رئیس اداره دینی مسلمانان قزاقستان در نوزدهمین مجمع بین‌المللی مسلمانان در مسکو شرکت کرد و به ایراد سخنرانی پرداخت.

نوروزبای حاجی تاغان اولی مفتی اعظم قزاقستان در مجمعی که با موضوع «نقش پیشوایان دینی در حفظ ارزشهای معنوی و اخلاقی و آرامش و امنیت» برگزار شد، گفت: پیامبر ما محمد صلی الله علیه و آله و سلم که درود خداوند بر او باد فرموده اند: «به یقین امت من در هذیان متحد نیستند...». خداوند متعال این دیدار را برای امت اسلامی مفید، پر بار و برکت قرار دهد. پروردگار ما دل‌های همه امت‌های اسلامی را به هم پیوند دهد. ایشان افزود بر همه ما واجب است که مناسبات خوب و برادرانه خود را افزایش دهیم. امروزه جهان به سرعت در حال تغییر است و فناوری اطلاعات هر روز در حال توسعه است. در طول چنین فرآیندی، ترویج ارزش‌های معنوی در سطح جهانی همچنان مرتبط است. درست است که وضعیت پیچیده مذهبی در جهان مسئولیت دینی را بیش از پیش افزایش داده است.

ما برای تحقق اهداف خود در این راستا اقدام به ایجاد شورای مفتیان کشورهای ترک کردیم. در این راستا در شورایی که در شهر مقدس ترکستان برگزار شد، برای احیای نقش حوزه علمیه مشترک برای هم پیشقدم شدیم.

دوهفته‌نامه فرهنگ، جامعه، هنر، دین و مردم قزاقستان شماره (98) نیمه دوم آذر ماه 1402

همانطور که علمای ما می‌فرمایند: «اخوت، محبت متقابل اهل ایمان و شریک در تبلیغ دین است.» خداوند متعال به ما قوت و وحدت عنایت فرماید تا در مسئله امت اسلامی متحد باشیم. آمین!».
گفتنی است رهبران دینی و دانشمندان کشورهای مسلمان در نوزدهمین مجمع بین‌المللی مسلمانان حضور دارند. در پایان نشست مصوبه مجمع عمومی به تصویب رسید.

تاریخ: 21 آذر 1402

<https://www.muftyat.kz/kk/news/world/2023-12-12/43498-bas-mufti-mskeudegi-khalykaralyk-forumda-baiandama-zhasady-foto>

گزارشات تحلیلی

وضعیت دینداری در میان نوجوانان و جوانان قزاقستانی

خلاصه

قزاقستان به عنوان کشور سکولار اکنون با رشد دینداری در میان جمعیت روبرو است. این مسئله موجب انجام تحقیقات و بررسی‌های جامعه‌شناختی بیشتر در این زمینه شده است که اکثر آنها قشر بزرگسال جامعه قزاقستان را در نظر می‌گیرند. این گزارش به میزان دینداری جوانان قزاقی بر اساس نتایج یک نظرسنجی می‌پردازد.

مقدمه

در سال‌های اخیر، افزایش سریع دینداری جمعیت در قزاقستان مشاهده می‌شود. این امر را جمعیت کثیر مساجد در شهرها و مراکز استانها در روزهای جمعه و حضور در نمازهای جمعه تأیید می‌کند که اکثریت آنها را جوانان تشکیل می‌دهند. بخش خاصی از جامعه این امر را مثبت می‌دانند و آن را منبع تقویت اخلاق و انسانیت و معنویت می‌دانند، در حالی که بخشی دیگر از جامعه افزایش احتمالی رادیکال‌سازی و از دست دادن ارزش‌های سنتی هراس دارند. آیا رشد دینداری در میان جوانان قزاق تهدید است؟ چگونه می‌توان از رادیکال شدن آن جلوگیری کرد؟

در این باره باتیربیک آتامکولوف کارشناس ارشد مرکز مطالعات ادیان "مرکز مطالعه مسائل دینی" استانداری ژامبول در مصاحبه‌ای نقطه نظرات خود را مطرح نمود.

گزارش

پرسش: آقای باتیربیک، دیدگاه شما مربوط به روند دینداری جمعیت در کشور قزاقستان چگونه است؟ پاسخ: نظرات مختلفی وجود دارد، اما به عقیده برخی کارشناسان، دولت نباید از نیازهای درونی فزاینده طبیعی جوانان قزاق هراس داشته باشد دولت باید به القاء دانش صحیح دینی و ارزش های سنتی جوانان توجه کند. آنها بر افزایش علاقه به اسلام در میان جوانان مدرن قزاقستان با رشد خودآگاهی ملی با آغاز استقلال استدلال می کنند. به گفته آنها، جوانانی که امروز مساجد را پر می کنند، اکثراً افراد عادی هستند که به مناطق جنگی نمی روند و دست به خودکشی نمی زنند، به استثنای برخی گروه های کوچک رادیکال شده که زیر نظر مسئولان مربوطه هستند.

پرسش: آیا داده هایی وجود دارد که چنین نظرات کارشناسی را تایید کند؟ پاسخ: بله، به عنوان بخشی از اقدامات در دست انجام، نظرسنجی های جامعه شناختی در میان دانشجویان صورت می گیرد. مثلاً، نتایج اخیر نظرسنجی های جامعه شناختی صورت گرفته در میان دانشجویان سال اول دانشگاه منطقه ای طراز نشان داد که اکثریت دانشجویان اعتقاد به خدا را ضروری می دانند (به این سؤال که «آیا فکر می کنید مردم به ایمان به خدا نیاز دارند؟» 91.6 درصد از دانشجویان پاسخ مثبت دادند. به سؤال «آیا خود را مؤمن می دانید؟» 92.5 درصد از دانشجویان پاسخ «بله» و به سوال «ایمان به خدا باید در دل هر فرد باشد» 48.1 درصد پاسخ «بله» داده اند. این نظرسنجی شامل 3128 دانشجو بود و با استفاده از برنامه google.forms انجام شد. از بین دانشجویان مورد بررسی، 94.7٪ به دین اسلام پایبند هستند، 1.2٪ معتقد به مسیحیت هستند، تنها 4.1٪ از دانشجویان به هیچ دینی باور ندارند. در عین حال، حدود نیمی از آنها (40.3 درصد) اغلب به مساجد می روند و ادبیات دینی می خوانند (56.5 درصد). در عین حال، 33.2 درصد از دانشجویان مورد بررسی اطلاعات دینی را «از شبکه های اجتماعی» و 39.3 درصد «از ائمه مساجد» دریافت می کنند.

پرسش: دلایل پیوستن دانشجویان به دین بر اساس نتایج نظرسنجی چیست؟ پاسخ: همانطور که دانشجویان خاطرنشان می کنند، بخشی از جوانان برای رهایی از ویژگی های بد و رنج های روحی به دین می پیوندند (25/7 درصد از دانشجویان معتقدند که ایمان از اعمال بد جلوگیری می کند و کمک می کند فردی با اخلاق شوند) و 16/7 درصد معتقدند که ایمان به شخص دردمند آرامش می دهد و به او کمک می کند. 60.1 درصد از دانشجویان به این سؤال که «آیا دوست دارید نمازخانه ای داشته باشید که بتوانید مراسم مذهبی را در ساختمان های دانشگاهی و خوابگاه ها انجام دهید» پاسخ مثبت دادند.

پرسش: نظر دانشجویان نسبت به سکولاریسم و پوشیدن لباس مذهبی چیست؟
پاسخ: 82.2 درصد دانشجویان نظریه دولت سکولار را در «آزادی مذهب برای شهروندان و جدایی نهادهای مذهبی از دولت» می‌دانند. 49.1 درصد پاسخگویان با پوشیدن لباس مذهبی در دانشگاه مخالف نیستند و 39.5 درصد دانشجویان معتقدند که این انتخاب شخصی هر شهروند است.

پرسش: آیا نظرسنجی در مورد مسائل دینی در میان دانش‌آموزان انجام شد؟ نتایج آن چیست؟
پاسخ: بله. نظرسنجی اجتماعی دانش‌آموزان مقطع متوسطه شهر طراز و 10 منطقه دیگر از شهریور تا مهرماه برگزار شد، در مجموع 10046 دانش‌آموز 14-15 ساله مورد بررسی قرار گرفتند که 44.6 درصد پسر و 55.4 درصد دختر شرکت کردند. تصویر تقریباً شبیه محیط دانشجویی است. رشد نیازهای معنوی جوانان نیز توسط نتایج یک نظرسنجی از دانش‌آموزان دبیرستانی در منطقه ژامبول تأیید شده است. هدف اصلی این تحقیقات، شناسایی وضعیت دینی در مؤسسات آموزشی متوسطه و نگرش دانش‌آموزان به دین بود. همانطور که نتایج نظرسنجی نشان داد، بخش خاصی از دانش‌آموزان دبیرستانی (2/30٪) شعائر دینی را رعایت می‌کنند، در حالی که اکثریت قریب به اتفاق آنها (50٪) معارف دینی را از اینترنت و از والدین خود دریافت می‌کنند. در اکثر خانواده ها، والدین (44.6 درصد) به فرزندان خود درباره دین می‌گویند و به سؤالات آنها (55.2 درصد) پاسخ می‌دهند. دانش‌آموزانی که پاسخ سؤالات مربوط به دین را از والدین خود دریافت نمی‌کنند، دانش خود را از طریق اینترنت (40.8٪) جبران می‌کنند. افزون بر این، دانش‌آموزان اغلب در مورد مسائل مذهبی با دوستان و همسالان خود بحث می‌کنند (48.8٪). اکثر دانش‌آموزان در شبکه‌های اجتماعی به برنامه‌ها و خطبه‌های «نورلان امام» (63.8٪) گوش می‌دهند. این واقعیت موجب نگرانی است که برخی از پاسخ‌دهندگان به سخنرانی‌های دیلمورات ابومهمد واعظ ممنوعه سلفی (7.0٪) گوش می‌دهند.

به گفته دانشجویان، برخی از دلایل اصلی قرار گرفتن تحت نفوذ سازمان‌های افراطی و تروریستی، آگاهی کم دینی (31.0٪) و وجود موقعیت‌های استرس‌زا (20.2٪) است. در پاسخ به این سوال که چه دروس دینی را توصیه می‌کنید در برنامه درسی گنجانده شود، بخشی از دانش‌آموزان موضوع «فرهنگ اسلامی» (30/8 درصد) را انتخاب کردند که مؤید علاقه دانش‌آموزان به اسلام است.

پرسش: بر اساس نتایج بررسی‌های جامعه‌شناسی چه اقداماتی برای اجرا پیشنهاد می‌شود؟
پاسخ: اطلاعات فوق‌اتخاذ تدابیر جامع مشترک توسط سازمان‌های دولتی ذینفع را فرض می‌کند. به ویژه، لازم است جلسات دوره‌ای با دانش‌آموزان دبیرستانی و والدین آنها ترتیب داده شود و به آنها درباره اصول دین سنتی و نشانه‌های جنبش‌های ویرانگر توضیح داده شود. همچنین کار همه‌جانبه مشترکی بین روانشناسان و کمیته اولیا با مشارکت علمای دین برای شناسایی به موقع وضعیت روانی دانش‌آموزان و ارائه جهت‌گیری صحیح در روند جستجوی معنوی آنها انجام خواهد شد. در این راستا لازم است شماره تلفن‌های اضطراری روانشناسان و دین‌شناسان در اختیار دانشجویان قرار گیرد. همچنین با توجه به وجود مرجعیت نورلان امام در میان جوانان به عنوان مبلغ دینی (63/8 درصد به وی اشاره قرار کردند)، باید امکان اعزام وی به مناطق برای دیدار با جوانان فراهم شود.

امروز، امام نورلان آسانوف از چندین منطقه به عنوان بخشی از کار اطلاع‌رسانی در مورد مسائل مذهبی بازدید کرده است. برای جلوگیری از مشارکت جوانان در جریان‌های مخرب دینی، باید نیاز معنوی هموطنان جوان را با معرفی

آیین سنتی خود برآورده کرد که شامل عقیده صحیح و فرهنگ غنی مردم قزاقستان است که متشکل از عقیده مردم، آداب و رسوم، سنت‌ها و آگاهی تاریخی قزاق می‌باشد. بدون القای فرهنگ ملی در ذهن مردم، هرگونه اقدام و تلاش برای ریشه‌کن کردن افکار افراطی جمعیت بی‌اثر است، زیرا فرهنگ منبع اصلی احیای معنوی و مادی انسان و پشتیبان پایه‌های ملت است. لذا لازم است برای دیدار با دانشجویان و دانش‌آموزان، از بزرگان و شخصیت‌های معتبر دعوت به عمل آورد که تجربه زندگی غنی دارند و سنت‌های مردم قزاقستان را می‌شناسند و رعایت می‌کنند.

ملاحظه:

آماری که در این گزارش ارائه شده است امیدوار کننده می‌باشد زیرا دولت قزاقستان در سال‌های پس از استقلال در تلاش است فرهنگ و دین سنتی خود را احیا کرده و مردم را از نفوذ جریان‌های مخرب بیگانه حفظ کند و این آمار نشان می‌دهند نتایج مثبت سیاست دینی دولت می‌باشد هرچند در بعضی مسائل دینی نظیر حجاب در مدرسه در بین دولت و مردم قزاقستان اختلاف نظر وجود دارد.

همانطور که در این گزارش گفته شد، دولت قزاقستان با ادامه این سیاست دینی باید در اطلاع‌رسانی و آگاهی‌سازی در مورد مسائل دینی بیشتر تلاش کند و در این راستا از ابزارهای مورد علاقه مردم به خصوص جوانان از جمله شبکه‌های اجتماعی بیشتر استفاده کنند. در این زمینه تلاش‌های نورلان امام می‌تواند برای سایر دین‌شناسان و مسئولان این حوزه الگو باشد.

بررسی‌های میدانی نشان می‌دهد که پس از فعال شدن جریان‌های مخرب دینی در خاور میانه، مردم قزاقستان بیشتر به مقامات اداره دینی مسلمانان قزاقستان و نمایندگان رسمی آن اعتقاد پیدا کرده‌اند و سعی دارند اطلاعات دینی را از منابع رسمی دریافت کنند.

شایان ذکر است، آسانوف نورلان بایژیگیت اولی که اخیراً با لقب «نورلان امام» در فضای مجازی قزاقستان شهرت پیدا کرد، در سال‌های مختلف به عنوان امام جامعه در مساجد مناطق مختلف قزاقستان خدمت می‌کرد و در ماه می سال جاری میلادی به عنوان امام جامعه مسجد «ریسگلدی خاجی» در شهر آستانه منصوب شد. وی در صفحه اینستاگرام خود سعی دارد به سوالات مردم در زمینه دین، با زبان آسان و عادی پاسخ دهد و از این رو در میان مردم و بخصوص جوانان محبوبیت پیدا کرد. در حال حاضر صفحه اینستاگرام وی با آدرس ذیل 809 هزار نفر دنبال‌کننده دارد.

تهیه کننده: رایزنی فرهنگی جمهوری اسلامی ایران در آستانه قزاقستان

تاریخ: 1402/9/27

==<https://instagram.com/nurlanimam.kz?igshid=MmVIMjlkMTBhMg>

منبع:

<https://kazislam.kz/kul-tura-osnovnoj-istochnik-duhovnogo-i-material-nogo-vozt>

پایان